

Edward Ozorowski

"Christologie im Präsens : Kritische
Sichtung neuer Entwürfe", Arno
Schilson, Walter Kasper, Freiburg im
Br. 1974 : [recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 13/1, 333-334

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

należy postępować w wypadkach międzywyznaniowej celebracji eucharystycznej. Wytyczne te, przez swą jasność, mogą służyć pomocą również episkopatowi innych krajów.

Edward Ozorowski

Arno Schilson — Walter Kasper, *Christologie im Präsens. Kritische Sichtung neuer Entwürfe*, Freiburg im Br. 1974, Herder, ss. 164.

Książka *Christologie im Präsens* może być z powodzeniem przewodnikiem po współczesnej chrystologii. Zawiera bowiem krytyczne omówienie nauki o Chrystusie 11-tu teologów katolickich i protestanckich ostatniej doby. Nadto, może stanowić podstawę do dalszej w tej dziedzinie dyskusji, ponieważ na kanwie referowanych poglądów podaje wiele nowych myśli. Nie są one wprawdzie odkrywcze w sensie ukazywania nieznanych dotąd terenów chrystologii, ale na pewno pozwalają stare problemy ujrzeć w jaśniejszym świetle, a przede wszystkim ułatwiają wybór własnego stanowiska.

Ten stan rzeczy jest głównie zasługą W. Kaspera, profesora dogmatyki na Uniwersytetach w Münster i Tübingen, znanego już i cenionego na świecie teologa, który nie tylko wziął odpowiedzialność za zreferowanie przez Schilsona poglądów 11-tu wybitnych teologów, lecz również dołączył odrębny rozdział *Aufgaben der Christologie heute*. Piętno autorytetu naukowego W. Kaspera wyczuwa się w całej książce. A. Schilson bowiem, jako autor referowanych poglądów, jest uczniem W. Kaspera i aktualnie pozostaje jego asystentem i to co napisał wynikało bądź z inspiracji bądź z aprobaty mistrza. Nie umniejsza to oczywiście zasług Schilsona, który mimo swego młodego wieku (ur. 1945) posiada już duże rozeznanie teologiczne i talent pisarski; referowane poglądy przedstawił zwięźle, jasno i krytycznie. Znaczy to tyle, że mistrz dobrał godnego siebie ucznia.

Wśród wybranych autorów znaleźli się: R. Bultmann, H. Braun, G. Ebeling, K. Barth, H. U. von Balthasar, P. Teilhard de Chardin, K. Rahner, W. Pannenberg, J. Moltmann, P. Schoonenberg i D. Sölle. Z dokonany w ten sposób wyborem można się godzić lub polemizować. Niewątpliwie przedstawiona jedenastka — to ludzie wybitni i zasłużeni dla rozwoju chrystologii. Czy jednak są równie oryginalni w swoich poglądach — trudno dać jednoznaczną odpowiedź. Nie ulega wątpliwości, że nie można było pominąć w owym rejestrze R. Bultmanna który przez swoją zasadę demitologizacji i — konsekwentnie — egzystencjalnej interpretacji Pisma św. wniósł wiele nowego do nauki o Chrystusie, chociaż w postawieniu tzw. problemu Jezusa historycznego miał on już swych poprzedników

w osobach H. S. Reimarusa i M. Kählera. Jest również rzeczą zrozumiałą omówienie poglądów Teilharda de Chardina. Mimo bowiem wielu luk konstrukcyjnych wizja francuskiego jezuitę zawiera w tym względzie wiele nowych i cennych elementów. Przyznać wreszcie trzeba rację bytu dla chrystologii K. Rahnera, który przez swój postulat antropocentryzmu w teologii przybliżył znacznie naukę o Chrystusie problemom współczesnych ludzi. Po co jednak na jednej linii umieszczać H. Brauna i G. Ebelinga, skoro uczeni ci rozwinęli jedynie poglądy R. Bultmanna? Po co następnie poświęcać tak wiele miejsca J. Moltmannowi, skoro znany jest on głównie ze swoich rozważań o nadziei chrześcijańskiej i tzw. teologii politycznej? Po co wreszcie mówić odrębnie o D. Sölle, skoro w tzw. problematyce „śmierci Boga” bardziej głośno jest nazwisko J. Robinsona.

Sprawa oryginalności poglądów poszczególnych teologów jest niezwykle złożona. Dotyka ona bowiem w ogóle możliwości dokonywania odkryć na terenie teologii. Czy takie rzeczywiście istnieją, jeżeli teologia jest jedynie refleksją nad słowem Bożym i jeżeli cały wysiłek Kościoła zmierza ku wiernemu przechowaniu i przekazaniu Chrystusowego depozytu wiary? Jest to na pewno odkrywczość inna niż w naukach przyrodniczych. Oryginalność w teologii nie polega na wymyślaniu nowych prawd, lecz na odczytywaniu starych w nowym świetle, na lepszym dostrzeganiu ich treści i związków z codziennym życiem. Teolog musi mieć zawsze na uwadze — jak stwierdził W. Kasper — identyczność Objawienia oraz jego znaczenie dla życia (s. 133). Nie może w swoim poszukiwaniu istoty prawdy objawionej zgubić jej sensu zbawczego ani też w wykazywaniu związku tej prawdy z życiem zaniechać docierania do jej istotnych treści.

Książka *Christologie im Präsens* jest wymownym przykładem prób synchronizowania obu wymienionych tendencji. Poglądy bowiem 11-tu przedstawionych teologów są w gruncie rzeczy wysiłkiem dotarcia do istoty nauki objawionej o Chrystusie oraz wyciągnięcia z niej jak najwięcej wniosków praktycznych.

Edward Ozorowski

Eugen Walter, *Eucharistie. Bleibende Wahrheit und heutige Fragen*, Freiburg im Br. 1974, Herder, ss. 125.

E. Walter powziął zamiar przedstawienia aktualnej nauki Kościoła katolickiego o Eucharystii. Potrzebę tego rodzaju przedsięwzięcia dostrzegł w fakcie, że Eucharystia jest z jednej strony źródłem życia chrześcijańskiej wspólnoty, z drugiej — przedmiotem licznych dyskusji i polemik, mogących siać zamieszanie w umysłach zwykłych wiernych.